

AS – Andere Sinema

Nr. 152 – oktober-november-december 1999

“Reizen en eten. Bij elke reis hoort een stukje eten. Gevraagd naar de al dan niet succesvolle afloop van een reis, antwoorden veel reizigers met een overzicht van een culinaire ontdekkingsstocht langs de plaatselijke keukens. Cultuur is eetcultuur. De Amerikaanse kunstcritica Marthe Rosler noemt het lezen van kookboeken een vorm van toerisme. Over die dubbele manier om de persoonlijke en maatschappelijke horizon te verbreden, gaat dit nummer”, aldus Tom Paulus in zijn “introbijdrage”.

Zoals gewoonlijk brengt AS een stel verrassende cultuuranthropologische verkenningen, ditmaal over voeding, toerisme maar ook, zoals gebruikelijk, het decoderen van de wijze waarop de media ons de externe wereld doen waarnemen en de beeldcultuur onze verlangens en ervaringen stroomlijnt.

AS - Andere Sinema, driemaandelijks tijdschrift rond media
Centrum voor Beeldcultuur vzw.
Meir, 50, 2000 Antwerpen
Tel. 03.234.16.40 - fax. 03.226.27.64

Brood en Rozen

1999/3

Brood & Rozen brengt ook ditmaal een themanummer: de geschiedenis van de Limburgse mijnen. De teksten behelzen een synthese van een colloquium over de sociale geschiedenis van de Limburgse mijnen, georganiseerd november 1998 door Peter Scholliers en Dirk Luyten. Voor dit colloquium opteerde men voor een benadering waarin de sociale actoren als mens centraal stonden.

Peter Scholliers geeft in een korte schets, de opzet en de uitwerking van het project weer; Dirk Luyten situeert de sociale strijd van de Limburgse mijnwerkers binnen het globale kader van het sociale overleg.

Na raadpleging van een massa “nooit bekeken bronnenmateriaal” (krantenartikels, vakbondsverslagen, bedrijfsarchieven, documenten van justitie

en politie, verslagen van werkgeversorganisaties, medische dossiers, brieven...) brengen Guy Coppieters en Griet van Meulder een stuk geschiedenis van de arbeidsverhoudingen en het syndicalisme tot leven.

Bart De Wilde gaat van zijn kant na wat de overeenkomsten en de verschillen zijn tussen de mijn- en de textielsector.

Eenzelfde soort vergelijkend onderzoek vinden we in de bijdrage van Lex Heersma van Voss, onderzoeker bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (Amsterdam). In zijn tekst worden de gegevens van de voorgaande studie vergeleken met de situatie van de mijnbouw in Nederlands Limburg. De auteur gaat na of andere identiteiten, zoals gender, etniciteit en geloof, arbeiders afhielden van organisatie op basis van sociale klasse. Religie (katholicisme) bleek het belangrijkste.

Tenslotte levert Bart De Nil, vorser bij AMSAB, een portret van de Limburgse socialistische voorman Steven Lambert Prenau (1866-1929): “een sociaal bewogen, Vlaamsgezinde intellectueel... een professioneel leven dat crescendo verliep maar na de Eerste Wereldoorlog abrupt werd afgebroken door een activistisch avontuur.” Verder in Brood & Rozen nieuws over AMSAB-archieven, studiedagen en een voorstelling van “Louis Paul Boon en de fabrieksstad Aalst” van Kris Van Humbeek

Brood en Rozen – Tijdschrift voor de Geschiedenis van
Sociale Bewegingen (driemaandelijks)
Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging
Bagattenstraat, 174 9000 Gent
tel. 09.224.00.79 - fax 09.223.67.11

Cahiers Marxistes: Mémoire de la gauche. Albert Marteaux (1886-1949)

Nr. 213 - oktober-november 1999

Met de publicatie van een dossier van bijna 300 blz. over de communistische voorman Albert Marteaux, die kort na de bevrijding en dit gedurende enkele jaren minister van volksgezondheid was, wil het tijdschrift een leemte opvullen. Het blijkt inderdaad dat de “Bibliographie nationale”

door Jos Wolles

geen enkele melding maakt van deze toch wel zeer markante politieke personaliteit, die een belangrijke rol heeft gespeeld, achtereenvolgens binnen de links-socialistische kringen en de PCB. De teksten in Cahiers Marxistes hebben niet de pretentie een exhaustieve biografie te vormen maar wel hiertoe enig voorbereid werk te leveren.

Een summiere schets van zijn levensloop leert ons dat Albert Marteaux een kind van de Marollen was, behorende tot het Brussels stedelijk arbeidersmilieu, en dat hij in 1911 als geneesheer afstudeerde aan de ULB. Zijn internationalisme, pacifisme en socialisme werden gevormd en getekend door zijn ervaringen als jong geneesheer in de loopgraven van het front tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Binnen de rangen van de Parti Ouvrier Belge (POB) is hij een overtuigd anti-fascist en radicaal socialist. Met P.H. Spaak animeert hij vanaf 1933 l'Action Socialiste, een blad dat de uitdrukking vormt van de linkse stroming binnen de POB. Vanaf 1926 was hij volksvertegenwoordiger.

Tijdens de periode 1937-39 vinden we hem aan de zijde van de Spaanse republiek. In 1939 voegt hij zich bij de rangen van de Communistische Partij en tijdens de oorlogsjaren is hij één van de oprichters van het Onafhankelijkheidsfront, dat hij vanaf 1943 in Londen vertegenwoordigt. Na de bevrijding treedt hij toe tot de regering in de hoedanigheid van minister van volksgezondheid en het gezin.

Wanneer men na een halve eeuw poogt de plaats en de betekenis na te gaan van Albert Marteaux in de geschiedenis van de sociale geneeskunde en het politiek en maatschappelijk leven van ons land, wordt men getroffen door het uitzonderlijke van zijn persoonlijkheid maar ook door zijn betrekkelijk isolement, zowel binnen het professioneel milieu als binnen de communistische partij in zijn functie als minister. Dit laatste vormt ongetwijfeld een reden om a posteriori over te gaan tot een herwaardering van de rol van deze uitzonderlijke politieke militant. In een tiental artikelen worden het leven en de activiteiten van Albert Marteaux overlopen en gesitueerd binnen een bredere maatschappelijke context.

Jean-Pierre Mahoux en Jean Puissant schetsen zijn Brussels familiaal en sociaal milieu. Rosine Lewin besteedt aandacht aan zijn engagement als oudstrijder 1914-18 binnen de rangen van de "Anciens Combattants Socialistes", waarbij zijn

anti-militarisme en pacifisme op de voorgrond treedt en de verwantschap tussen deze organisatie en soortgelijke initiatieven in het buitenland opvallen (l'internationale de la pensée).

Het artikel van France Marage "Le combat antimilitariste et pour la paix" is complementair aan de tekst van Rosine Lewin en behandelt de latere periode tot aan de vooravond van de tweede wereldoorlog.

Opmerkelijk is het artikel van José Gotovitch, die een sluiert oplicht in verband met zijn relatie t.o.v. de Communistische Internationale, door de publicatie van een verslag van P. Togliatti over ontmoetingen tussen hem en André Berei (vertegenwoordiger van het Komintern bij de KP-PCB), A. Marteaux en PH Spaak.

Elsa Rayet leidt ons in de passen van A. Marteaux aan de zijde van de Spaanse republieken (1937-39).

Madeleine Moulin en Catherine Jacques onderzoeken de medische en sociaal-medische activiteiten van Marteaux en het structureel kader waarin deze plaats vinden: de Brusselse ziekenhuizen, de medische faculteit van de ULB, de openbare onderstand, gemeenteraad en de plaats en rol van het verplegend personeel.

Jacques Lemaitre "herontdekt" de werkzaamheden van de minister Marteaux, die gedurende twee jaar het ministerie van volksgezondheid en het gezin beheert en daar zijn sporen heeft achtergelaten. Samen met Michel Godard evocert hij diens onverdroten inzet voor de intercommunalisering van de ziekenhuizen, waarbij een verband gelegd wordt met de budgettaire en sociale problematiek; waarvoor deze ziekenhuizen vandaag geplaatst worden.

Nr. 214 - december 1999

gezamenlijk nummer met

Samovar

A l'Est, dix ans de recyclage des nomenclaturas

"Cahiers Marxistes" stelt het heel duidelijk en zonder omwegen: de val van de Muur werd door hen op veel vreugde onthaald. Het was een dringende noodzaak zich te bevrijden van de regimes, die op een overtuigende wijze het bewijs hebben geleverd zich niet te kunnen hervormen.

De hoop was groot het socialistisch project nog te kunnen reddend. Doch tien jaar later blijkt dat dit project ontaardde tot de integratie binnen het proces van mondialisering en dit binnen de context van een krachtige heropleving van nationale, etnische en religieuze identiteiten. Beide tendensen versterken trouwens elkaar.

Jean-Marie Chauvier brengt ons, in een eerste artikel, de gebeurtenissen van 10 jaar geleden in herinnering. En waar de ambitie aanwezig was om aan het volk een werkelijke macht te verlenen over de maatschappelijke instrumenten, waarvan het voorheen tenminste de formele eigenaar was, leidde dit tot een situatie waarvan de nieuwe heren van de vrije markt, velen behorende tot de oude nomenklatura, de vruchten plukken.

Pierre Rolle suggereert zelfs dat de koortsachtige "vermarkting" van de maatschappelijke verhoudingen in Rusland anticipeert op wat ons zelf te wachten kan staan met betrekking tot ontmanteling van openbare diensten, deregulering en precare arbeidssituaties.

Denis Paillard schetst ons een gedetailleerd portret van de erfgenen van de KPSU. Het is allicht fout hen met het gekleurd label "roodbruin" te labelen en te vereenzelvigen met de fascisten – hun ideologie is eerder geworteld in het Russisch populisme en nationalisme, waarbij zij elke verwijzing naar het marxisme negeren.

Carine Clément besteedt van haar kant aandacht aan de Russische arbeidersklasse, die zich de laatste jaren geleidelijk uit het politieke leven heeft teruggetrokken. Dit zou te verklaren zijn door de dagdagelijkse problemen en de onmogelijkheid een collectieve identiteit te verwerven, aangepast aan de nieuwe situatie.

Jacques Aron neemt op een scherpe en kritische wijze de Duitse hereniging onder de loupe en de twee jaar geleden overleden Roemeense intellectueel Radu Florian brengt zijn links engagement in herinnering. En alhoewel hij ook een criticus en slachtoffer was van het Ceausescu-regime, weigert hij te plooiën voor de reactionaire en nationalistische "revival" onder de intelligentsia. Een politiek testament!

De laatste drie bijdragen van dit gevuld dossier hebben betrekking op Centraal en Oost-Europa. Dominique Simonis toont ons een balans van tien jaar kapitalistische ontwikkeling. Nicolas Bardos- Feltoronyi schenkt aandacht aan de relatie tussen de artistieke en literaire productie en de maatschappelijke verhoudingen. Tenslotte buigt Jacqueline Heinen zich over de evolutie van de machtsverhoudingen vanuit het oogpunt van de genderrelaties.

Het inleidend editoriaal van dit nummer besluit met de o.i. wijze woorden, die tezelfdertijd een prangende bevraging inhouden van de West-Europese linkerzijde: ... is het toelaatbaar verder te gaan met de volkeren van de oude volksdemocratieën te verplichten slechts een keuze te bieden tussen het commando-socialisme en het lompenproletariaat ?

Cahiers Marxistes

Tweemaandelijks - Free, mouvement d'éducation permanente

Stalingradlaan 21 - 1000 Brussel - tel. en fax. 02.511.93.89

De gids op maatschappelijk gebied

Nr. 7 - september 1999

Mobiliteit is een zeer belangrijk gegeven, zowel voor het economisch leven als het persoonlijk welzijn. De vraag naar automobilititeit werd de voorbije decennia sterk opgedreven. De kostprijs hiervan is in meerdere opzichten erg hoog, de schuldenlast duidt op rode cijfers. Allemaal redenen voor Eric Spiessens, socioloog maar ook verwoed fietser en treingebruiker, om aan deze problematiek een kritisch artikel te wijden.

Een ander actueel thema is de zg. ecologische belastingshervorming, waarvoor de paars-groene coalitie een eerste aanzet wenst te geven. Eric Paredis sluit zich aan bij de visie die er voor pleit de belastingen op milieugebruik te verhogen en de inkomsten ervan te gebruiken voor een alternatieve financiering van de sociale zekerheid. Dit zou ook betekenis hebben voor meer rechtvaardige en milieuvriendelijke productie- en consumptiepatronen.

Claudine Huyghe, die via Oxfam en het Vlaams Palestina Komitee betrokken is bij de vredesproblematiek in het Midden-Oosten, tracht de vredeskansen aldaar, na de verkiezing van Barak, in te schatten. Zij acht het noodzakelijk druk uit te oefenen op de Europese instanties, opdat er werk zou kunnen gemaakt worden van een duurzame en rechtvaardige vrede in de regio. Immers: enkel met voldoende buiten- en binnenlandse druk zal de nieuwe Israëliëse premier geneigd zijn werk te maken van dit vredesproces.

Een laatste bijdrage is van Sandra Rosvelds, sociologe van opleiding en werkzaam op de ACV-studiedienst. Aan de hand van een overzicht van de sectorale akkoorden 1999-2000, wijdt zij een aantal beschouwingen aan koopkracht, werkgelegenheid en vorming en de mate waarin deze items vervat zijn in deze akkoorden.

Nr. 8 - oktober 1999

Internet, laaggeschoolden, gelijkheid mannen-vrouwen, milieucoördinatie zijn themata, die deel uitmaken van het actueel en gevarieerd aanbod aan artikels voor deze herfstuitgave van de "Gids".

Jo Jespers, verantwoordelijke voor de studiedienst van de KWB, zet de toon door te stellen dat "zoveel mogelijk mensen betrokken (dienen te worden) bij de maatschappelijke discussie en beeldvorming op het gebied van de informatie-technologie. Betaalbaarheid voor iedereen, gebruiksvriendelijkheid en zinvolle toepassingen voor sociaal zwakkere groepen zijn voor hem kernvoorwaarden om iedereen op het internet te krijgen. De internetversie van een sociale organisatie is "enkel een instrument dat waardevol is als het goed gebruikt wordt".

Een genuaneerd, kritisch en gematigd-realistisch pleidooi voor de mogelijkheden van de informatiesnelweg, die de wereld veroverd en "Janneke en Mieke moeten volgen. Willen of niet"

"Naar een human resources management-beleid voor laaggeschoolden?" vragen Noella Ghijsels en Rien Van Meensel zich af in een gelijknamige "paper". Aanleiding is de Ronde Tafelconferentie, georganiseerd op initiatief van de toenmalige Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling in de maand mei van dit jaar.

Noella Ghijsels formuleert een aantal bedenkingen. Dergelijk beleid is op zich een goede zaak, doch het resultaat ervan is gebonden aan een cultuurverandering, zowel binnen het bedrijf als binnen de samenleving, waar lager gekwalificeerde arbeid moet worden opgewaardeerd. Dit vergt een mentaliteitsverandering in vele geleidingen.

Diederik Van Noten analyseert in een vrij gedetailleerd overzicht een specifiek dossier binnen het interprofessioneel akkoord van 16/17 november: de gelijkheid mannen-vrouwen. "Helpt de milieucoördinator het milieu vooruit?" is de titel van het artikel, verzorgd door Lut Slabbinck. Lut Slabbinck is medewerkster van de ACV- studiedienst, waar zij het Vlaams milieubeleid opvolgt. Zij is licentiate scheikunde en volgde een bijkomend jaar milieutechnologie aan de KUL.

In haar besluit reikt zij argumenten aan voor de verplichte aanstelling van een milieucoördinator binnen het bedrijf en een versterking van de controle hierop. Zij is ervan overtuigd dat dit " het

milieu echt vooruit helpt". Voor veel ondernemingen is dit het vertrekpunt om meer dan vroeger rond deze problematiek te werken en...ook helpt dit het bewustzijn van de werknemers vooruit."

De gids op maatschappelijk gebied

blad met mening (m/v) - verschijnt maandelijks, behalve in juli en augustus

Vormingscentrum Ter Munk vzw

Wetstraat, 121 - 1040 Brussel

tel. 02.237.31.11 - fax. 02.282.47.04

New Left Review

Nr. 237 - september-oktober 1999.

De spits wordt afgebeten door Georgi Derlugian, die een verslag uitbrengt over de nationale bewegingen in het Noorden van de Kaukasus.

Eens te meer strijden studentenbewegingen tegen onderdrukking en brutaal geweld in vele delen van de wereld. Dit is het geval voor Indonesië waar de studentenagitatie een voorname rol heeft gespeeld in de uitschakeling van Soeharto en het protest tegen de militaire repressie in Oost-Timor. Ook in Iran, Latijns-Amerika kwamen studenten in het geweer. In China waren het de studenten, die vaak als lichtbakens fungeerden voor de diepe wijzigingen in het politieke klimaat. Jeffrey Wasserstrom geeft een overzicht van nagenoeg een eeuw studentenagitatie in China. Xudong Zhang gaat de betekenis na van het naar boven komen van postmoderne stijlfiguren in dit land. Hij wijst op de kracht van een nog aanwezige semi-collectivistische maatschappijformatie en stelt de overheersende vrije marktorthodoxie in vraag. (Postmodernism and Post-Socialist Society: Cultural Politics in China After the "New Era".)

Drie auteurs (J.K. Galbraith, P. Conceicao en P. Ferreira) gaan, in een gezamenlijke bijdrage, de relatie na tussen het voorkomen van ongelijkheid en werkloosheid. Dit vormt een hoofdprobleem in de politieke economie van Europa en is een relevant gegeven voor andere zich transnationaal ontwikkelende regio's, w.o. Noord-Amerika.

De gangbare visie is, dat de hoge graad van werkloosheid in Europa te maken heeft met het systeem van gulle welvaartsvoorzieningen en rigide loonstructuren. De lage werkloosheidscijfers in de

Verenigde Staten worden toegeschreven aan de flexibiliteit van de arbeidsmarkt en het tolereren van een toenemende ongelijkheid inzake lonen. De auteurs argumenteren dat deze visie niet overeenstemt met de feiten. In de Verenigde Staten zijn de overheidsuitgaven in verschillende sociale sectoren, zoals opvoeding, onderwijs, wetenschappelijk onderzoek, sociale zekerheid, pensioenen... niet alleen hoger dan in Europa, maar ze dragen ook bij tot de economische groei en de inkomenshervdeling naar armere staten toe. Hun conclusie, dat Reagan en Clinton meer efficiënte interventionisten waren dan de Europese sociaal-democraten, is voor de redactie van de NLR even controversieel als onconventioneel. Verder in dit nummer van de NLR een bespreking door Terry Eagleton van het werk van Sean Sayers over marxisme en menselijke natuur en een "intrigerende visie op een zeer besproken tentoonstelling over de vroegere DDR." Tot slot drie In Memoriams ter ere van Michael Sprinker (1950-1999), redactielid van het tijdschrift en de auteur van vele teksten rond marxisme en literatuur.

New Left Review
6 Meard Street, London W1V 3HR
tel. 0171.734.88.39 - fax. 0171.734.00.59

Perspectief

Nr. 56 - juli-september 1999

"Geweldloze opvoeding in een geweldloze staat" luidt de titel van een artikel van Koen Leyssens. Dit is niet louter een educatief probleem. Geweld heeft duidelijk een maatschappelijk-structurele dimensie. Problemen als: de legitimatie van de macht, het conflictuele binnen relaties, de machtsongelijkheid, de relativiteit van verkiezingen als democratisch middel, vredesopvoeding, "social defence", geweldloze actie, worden kritisch belicht met verwijzingen naar auteurs als Baudrillard, Paolo Freire en en Brian Martin. Als tweede artikel treffen we een bijdrage aan van Jenny Walry over postmodernisme en linkse politieke strijd, reeds eerder gepubliceerd in het maartnummer van het VMT. Een "in memoriam" van de anarcho-syndicalistische militant, Karl Max Kreuger vormt het slot van Perspectief.

Perspectief - Anarchistisch tijdschrift
Driemaandelijks

Libertaire Studiegroep
Kolegemstraat, 168 - Wondelgem.

Res publica : Politiek jaarboek 1998.

Zoals gewoonlijk een als "officieel" en "academisch" te bestempelen dossier, dat echter een schat aan documentatie bevat (385 blz.) voor politici en elke politiek geïnteresseerde. De titels van de teksten liegen er niet om:

- Overzicht van het Belgisch politiek gebeuren in 1998
- Les élections législatives et européennes du 13 juin 1999.
- Belgian politics in 1998.
- Overzicht van het Vlaams politiek gebeuren in 1998
- Morfologie van de Vlaamse politieke partijen in 1997 en 1998
- Political opinion polls in Belgium from 1 January 1998 to June 1999

Aan bod komen o.m. Dutroux, het Octopusakkoord, het asielbeleid, Augusta, het sociaal overleg.

Res publica
Tijdschrift voor politologie
E. Van Evenstraat, 2B - 3000 Leuven

Review

Vol. XXII - Nr. 1 - 1999

Het traject van de natuurgeschiedenis laat een brede waaier zien van andere mogelijke historische ontwikkelingen. De onmogelijkheid veranderingen te reduceren tot onderliggende atemporale regelmatigheden dwong zelfs de fysica, zich open te stellen voor de dieperliggende betekenis van de darwiniaanse omwenteling en de ratio van de evolutie. Dit scenario van de evolutieer binnen de biologie, laat het specifieke type van bewustzijn zien, dat vereist is om het leven en de geschiedenis te onderzoeken. De bijdrage van Mauro Ceruti omtrent het gemeenschappelijke van natuur- en maatschappijwetenschappen stoelt op voorgaande gedachtegang.

De historische ontwikkeling wordt nog teveel gezien als een kennis waarin elke periode beschouwd wordt als een ander station en waarbij men onafwendbaar reist naar de moderniteit en de westerse dominantie. De toepassingen van zekere ideeën uit de chaostheorie op de studie van de westerse beschaving, laat toe te breken met

deze teleologische opvatting en de studie van de rol van het Westen binnen de ruimere wereldgeschiedenis te depolitiseren, zo betoogt de historicus Lawrence Birken.

De Ierse geograaf Jim Mc Laughlin maakt gebruik van de analyse van Norbert Elias van het civilisatieproces en het concept "longue durée" van Braudel om de positie van de zigeuners in de loop van de geschiedenis te onderzoeken. Hij beschouwt het racisme, zoals zich dit uit tegenover de zigeuners, als een product van een intern civilisatieproces binnen de Europese samenlevingen vanaf de 16de eeuw.

Het betoog van Carlos Rojas reconstrueert de hoofdlijnen van de concepten van Braudel betreffende de ontwikkeling van het pré-industrieel kapitalisme.

Het artikel stelt de mogelijkheden, de moeilijkheden en de implicaties voorop van toekomstige niet-kapitalistische ontwerpen van moderniteit.

De periodisering van het historisch kapitalisme in drie hegemonische perioden (de hegemonie van respectievelijk de Verenigde Provinciën, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten) is de basis van een studie van Steven Sherman over de dynamiek van culturele verandering.

Alhoewel de huidige periode vaak gezien wordt als die van de Amerikaanse culturele hegemonie, suggereert dit artikel dat de huidige culturele fenomenen zoals postmodernisme, multiculturalisme en de spreiding van populaire Japanse cultuur, gelijk op trends in vroegere hegemonische overgangssituaties. Doch kunnen de patronen uit het verleden geen continu verloop garanderen voor de toekomst. Dit geloven, zou afbreuk doen aan de betekenis van de menselijke actoren.

Vol XXII - Nr. 2 - 1999.

"Place-based Imagination: Globalism and the Politics of Place" – in deze bijdrage van Arif Dirlik, historicus verbonden aan de Duke University (USA), wordt de nadruk gelegd op het belang van het lokale, voor zowel de sociale analyse als politieke projecten, gericht tegen de ideologieën van staat, kapitaal en de globalisering.

Deze nadruk op de plaatselijke omgeving, impliceert echter geen verwerping van andere ruimtelijke configuraties of totaliteiten, begrepen in categorieën als klasse, gender en etniciteit. Deze categorieën dienen eerder hun fundering te vinden in de ervaringen van het dagdagelijkse leven.

Jan De Vries, een Nederlands econoom, verbonden aan de universiteit van Berkeley, gaat de relatie na tussen geschiedenis en sociale wetenschappen. Hij onderzoekt hierbij de wisselwerking op lange termijn tussen de stedelijke en agrarische sectoren binnen de Europese samenlevingen.

Tot slot, gaat de Cubaanse hoogleraar politieke economie, Mario Gonzalez Arencibia, het verband na tussen de impact van het globaliseringsproces, de crisis van het werkelijk bestaande socialisme, de Cubaanse situatie en de mogelijkheden van een aangepaste strategie binnen deze context.

Review (driemaandelijks)

Fernand Braudel Center - Binghamton University

P.O. Box 6000 Binghamton NY 13902-6000

Tel. 1-607-777-4924 – fax. 1-607-777-4315

e-mail: review@binghamton.edu

South East Europe Review for Labour and Social Affairs

Nr. 3/99 - Oktober 1999.

Alhoewel de editorialisten Peter Scherrer en Calvin Allen van mening zijn dat er beduidende vooruitgang is gemaakt met een uitbreiding van de Europese Unie naar het Oosten, geven zij eveneens uiting aan hun pessimisme rond de blijvende aanwezigheid van conflictsituaties en potentiële brandhaarden in meerdere landen en regio's (Kosovo, Servië, Montenegro).

In een reeks afzonderlijke bijdragen wordt zoals gewoonlijk een relaas gegeven van recente sociale, economische en politieke ontwikkelingen in Centraal en Oost-Europa.

Een blikvanger voor de Vlaamse lezer is waarschijnlijk het artikel van Florian Bieber: "Conso-ciationalism – Prerequisite or Hurdle for Democratisation in Bosnia? The Case of Belgium as a Possible Example". De auteur is een Ph.D. student in de politieke wetenschappen (Universiteit Wenen)

Hij wordt voorgesteld als een ervaren publicist en uitgever m.b.t. Joegoslavië en de gangmaker van de zg. Balkan Academic Newsgroup (<http://www.egroups.com/list/balkans/>).

Signaleren we eveneens de afzonderlijke speciale uitgave van het tijdschrift, gewijd aan de 10de verjaardag van de val van de Muur. Het over-

gangsproces van "communisme" naar nieuwe democratieën en de problemen waarmee deze ontwikkelingen gepaard gaan en de verwachtingen die zij teweegbrengen worden in dit lijvige dossier belicht. De auteurs schenken aandacht aan de verschillende uiteenlopende mogelijkheden, initiële uitgangspunten en ontwikkelingen in landen als Duitsland, Hongarije, Roemenie, Bulgarije en regio's als de Kaukasus.

De positie van landen als Roemenie en Bulgarije ten overstaan van de uitbreiding van de EU evenals het asielbeleid in de context van deze uitbreiding worden behandeld in enkele teksten.

South East Europe Review for Labour and Social Affairs

Driemaandelijks

Editor Peter Scherrer - Hans Bockler Foundation

Bertha von Suttner Platz 1, D 40227 Dusseldorf

Tel. 49.211.77780 - fax. 49.211.77784223

e-mail: Peter.Scherrer@boeckler.de

Transfer

Vol. 5 - Nr.3 - herfst 1999

Uitgaande van de stelling, dat de Europese ondernemingsraden een belangrijk element vormen bij de europeanisering van industriële relaties, wil dit nummer een balans opmaken van de stand van zaken.

Een synthese van de tot op heden gemaakte vorderingen komt tot stand op basis van twee bijdragen: zo gaat Paul Marginson de verschillen na tussen de werking van de ondernemingsraden in functie van de nationaliteit van de ondernemingen, terwijl Wolfgang Lecher aantoont dat de sectoriële differentiatie eveneens variaties impliceert in de werking en de procedures van de ondernemingsraden, meer in het bijzonder wat betreft de relatief zwakke syndicale vertegenwoordiging in de financiële sector.

Ook Thomas Blanke gaat nader in op de verschillende tradities inzake industriële relaties in de lidstaten. Elk van deze tradities is een bron van diversiteit.

De bijdrage van Uke Veersma richt zich op de bijzonderheden van de Nederlandse situatie en Tony Edwards geeft de groeiende invloed weer van een Angelsaksische trend in de directiestijl.

In twee artikelen wordt gepoogd besluiten te trekken van nut voor het proces van herziening van de Europese richtlijn inzake de Europese ondernemingsraden.

Transfer - European Review of Labour and Research

(driemaandelijks)

European Trade Union Institute - Emile Jacqmainlaan 155 -

1210 Brussel

Tel. 02.224.04.97 - fax. 02.224.05.13

Werkgelegenheid - Arbeid - Vorming

Nieuwsbrief van het Steunpunt WAV

Nr. 3 - augustus 1999

Deze nieuwsbrief stelt zich tot doel een uitgebreid overzicht van de nieuwste inzichten over de arbeidsmarkt in Vlaanderen te bieden. Voornamelijk twee zaken komen naar voren: een dossier over bedrijfsopleidingen en enkele bijdragen over de regeerakkoorden van de nieuwe regeringen. Het opleiden van werknemers is het thema van de rubriek "Open Forum", waarin een beschrijving van de moeilijkheden inzake investeringen rond bedrijfsopleiding, alsmede de perceptie van de werkgevers, een opleidingsorganisatie en een opleidingsverantwoordelijke binnen het bedrijf, aan bod komen. Daarnaast wordt de rol van de overheid belicht.

In zijn tekst omtrent de conjunctuur en arbeidsmarktindicatoren neemt Frans Holderbeke de intenties uit het werkgelegenheidsluik van de regeerakkoorden onder de loupe. Ook de bijdrage van de Vlaamse administratie komt uitvoerig ter sprake, met o.m. een artikel van Ann Van den Cruye.

Verder vinden we in dit nummer, zoals gewoonlijk, gegevens en beschouwingen over aspecten van de arbeidsmarkt en de arbeidsorganisatie in de gelijknamige rubrieken, alsmede verslagen omtrent lopende onderzoeken en mededelingen over studiedagen.

Werkgelegenheid - Arbeid - Vorming

Nieuwsbrief van het Steunpunt WAV

Steunpunt WAV - E. van Evenstraat, 2C - 3000 Leuven

Tel. 016.32.32.39 - fax. 016.32.32.40

Wetenschappelijke tijdingen op het gebied van de geschiedenis van de Vlaamse bewegingen.

LVIII Nr.3 - september 1999.

Twee bijdragen in dit herfstnummer.

O. Boehme behandelt het zg. "jong-conservatisme" van een omstreden figuur: Victor Leemans,

secretaris-generaal voor Economische Zaken tijdens de Duitse bezetting in de Tweede Wereldoorlog.

Victor Leemans was duidelijk een rechtse figuur, katholiek van Vlaams-nationalistische signatuur. Het "hoe" en "waarom" van Leemans' ideologische verwarring is het thema van dit artikel.

Na de bevrijding en na een tijdelijke arrestatie, was hij van 1949 tot 1971 senator voor de CVP en zetelde hij tevens in het Europees parlement. Vanuit zijn "revolutie van rechts" en zijn Vlaams-nationalisme evolueerde hij naar een meer gematigde en Belgisch georiënteerde houding.

Lode Wils heeft het in een artikel getiteld "Beproefde samenleving" over de verhouding tussen katholieken en vrijzinnigen in de Vlaamse beweging in de periode 1860-1914. Moeilijke verhouding en evolutie alleszins! Voor 1914 was de verdeeldheid van de Vlaamsgezinden van levensbeschouwelijke aard. Doch een samenwerking kon toch groeien vanaf 1907 in de strijd voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit. Er waren ook "lokale" verschillen. In Gent was al sinds de 19de eeuw de tegenstelling veel scherper dan bijvoorbeeld in Antwerpen en in Brussel. "Zo aanvaardden eerst de liberalen van Antwerpen en tenslotte ook die van Gent samenwerking met de katholieken, maar zonder daarin zo ver te gaan als hun vrienden in Brussel", zo besluit Lode Wils.

Wetenschappelijke tijdingen op het gebied van de Vlaamse beweging

Driemaandelijks - Orgaan van de Vereniging voor Wetenschap
Leuvestraat 29bis - 9320 Erembodegem.